

Για την διάλυση της νομισματικής ένωσης

Η Αριστερά της Δευτέρας Παρουσίας

Η πρόταση που είναι η επικρατέστερη στους κόλπους του Σύριζα για την έξοδο από την κρίση, αναφέρεται στην προοδευτική μεταρρύθμιση της νομισματικής ένωσης, ιδιαίτερα με την θέσπιση ευρωπαϊκού προϋπολογισμού ο οποίος θα μετέφερε σημαντικούς πόρους προς τις περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα, με την αλλαγή του χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και την μετατροπή του Συμφώνου Σταθερότητας.

Μια τέτοια στρατηγική προοδευτικής μεταρρύθμισης της ευρωζώνης θα απαιτούσε την ριζική αλλαγή του ταξικού και πολιτικού συσχετισμού δυνάμεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ως εκ τούτου, θα απαιτούσε μακροχρόνιους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες.

Η πρόταση αυτή καλεί τις υποτελείς κοινωνικές τάξεις σε μακροχρόνιους αγώνες την στιγμή κατά την οποία αντιμετωπίζουν ραγδαία και συνολική επιδείνωση των όρων εργασίας και ζωής τους. Όμως, οι υποτελείς τάξεις, σήμερα, είναι κάποιος που τον σπρώχνουν στον γκρεμό και η μόνη κίνηση που του απομένει είναι να πιάσει τον εχθρό του από τον λαιμό. Κάτι πρέπει, λοιπόν, να συμβεί και να συμβεί τώρα. Για τον λόγο αυτόν, η αναφορά σε μακροχρόνιους αγώνες δεν πρόκειται να συγκινήσει τους εργαζόμενους, θα βγάλει τον Σύριζα εκτός συγκυρίας και θα τον θέσει σε τροχιά ιστορικής παρακμής.

Ένα στρατηγικό παράδοξο

Η προοδευτική μεταρρύθμιση της ευρωζώνης αποτελεί, εκτός των άλλων, και ένα στρατηγικό παράδοξο: Προτείνει να προσθέσουμε στο υπάρχον οικοδόμημα της ΟΝΕ (και μάλιστα σε κάποιο απροσδιόριστο μέλλον) θεσμούς προοδευτικούς και δημοκρατικούς που θα προστατεύουν τους εργαζόμενους από τις αγριότητες των αγορών, ενώ εν τω μεταξύ θα έχει μείνει ανέπαφο το ευρώ, δηλαδή το βασικό στοιχείο της ταξικής λειτουργίας της νομισματικής ένωσης, το κοινό νόμισμα που μεταφέρει ολόκληρη την πίεση του καπιταλιστικού ανταγωνισμού στις αγορές εργασίας, στην απασχόληση, στις εργασιακές σχέσεις και στους μισθούς.

Πώς το ευρώ μεταφέρει την πίεση

του ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας:

Κλειδώνοντας τις ονομαστικές ισοτιμίες, η οικονομία μπαίνει σε τροχιά προσαρμογής μέσα από μεταβολές του ποσοστού ανεργίας, των ονομαστικών μισθών, των τιμών, άρα και της αγοραστικής δύναμης των μισθών. Οι απαιτήσεις των μισθωτών καθίστανται μικρότερες και η οικονομία ανακάμπτει χάρη στην μείωση του κόστους εργασίας. Εάν μάλιστα ο μηχανισμός της εσωτερικής υποτίμησης δεν αποδεικνύεται αποτελεσματικός (δηλαδή αργεί να αποδώσει), τότε, θα πρέπει η αγορά εργασίας να γίνει ελαστικότερη, διατείνεται η κυρίαρχη οικονομική θεωρία. Αυτό ακριβώς είναι που συμβαίνει τώρα, από την στιγμή που μπήκαμε στην φάση της κρίσης και αυτό θα συμβαίνει για αρκετά ακόμη χρόνια.

Σε αυτό το σημείο, μια μνημειώδους όγκου οικονομική βιβλιογραφία, υπογραμμίζει, ότι προκειμένου να είναι αποτελεσματική η παραπάνω διαδικασία, θα πρέπει να αναιρεθούν οι ρυθμίσεις που προστατεύουν την εργασία και να μειωθεί η δύναμη των συνδικάτων. Έτσι, η ύφεση και η ανεργία θα μπορούν να ασκούν την αρμόζουσα πίεση επί των μισθών. Αλλιώς το ευρώ θα είναι ένα αποτυχημένο νόμισμα διότι δεν θα έχει εκπληρώσει την ταξική του αποστολή.

Εάν έτσι έχουν τα πράγματα, έχει νόημα, άραγε, να προτείνει κάποιος στους εργαζόμενους, μακροχρόνιους αγώνες για την προοδευτική μεταρρύθμιση της ΟΝΕ με την υπέρθεση θεσμών στην λειτουργία της ενώ στο μεταξύ το ευρώ θα έχει όλον τον χρόνο να μετατρέπει συνεχώς τον συσχετισμό δυνάμεων σε βάρος των δυνάμεων της εργασίας;

Κάτι τέτοιο θα μας καταδικάσει σε μια ατέρμονα αμυντική προσπάθεια στην οποία θα δίνουμε κάθε μάχη, μετά από κάθε ύφεση, με μικρότερες δυνάμεις.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, τι μπορούμε να κάνουμε;

Οι υποκειμενικές συνθήκες **Πρώτον**, οι κυρίαρχες τάξεις θέλουν να τα πάρουν όλα και με τη μιά. Αυτό θέτει τις υποτελείς κοινωνικές τάξεις σε θέση μάχης σε περικυκλωμένο έδαφος, δηλαδή σε θέση από την οποία θα έπρεπε να αναμένουμε ότι οι αμυνόμενοι θα επιδείξουν την μέγιστη δυνατή μαχητικότητα.

Δεύτερον, οι επερχόμενες μάχες θα δοθούν μέσα σε συνθήκες γενικής απαξίωσης της νεοφιλελεύθερης ιδεολογικής ηγεμονίας.

Τρίτον, το κύμα δυσανεξίας που αναπτύσσεται τώρα θα βρεθεί σε επικάλυψη με το κύμα που οδήγησε στα Δεκεμβριανά του 2008.

Με δεδομένες αυτές τις συνθήκες, είναι αυξημένη η πιθανότητα να ζήσουμε, στα αμέσως επόμενα χρόνια, μεγάλες κοινωνικές συγκρούσεις.

Οι τρεις παραπάνω υποκειμενικές συνθήκες οδηγούν ήδη στην συσσώρευση ενός σημαντικού συγκρουσιακού δυναμικού των υποτελών κοινωνικών τάξεων, το οποίο πιθανότατα θα αναπτυχθεί περαιτέρω κατά τα αμέσως επόμενα έτη.

Οι αντικειμενικές συνθήκες

Σε αυτά θα πρέπει να προσθέσουμε τις αντικειμενικές συνθήκες που αφορούν στο θέμα μας:

Η νομισματική ένωση της Ευρώπης έχει διανύσει την πρώτη δεκαετία της και τα αποτελέσματα είναι σαφή: το ευρώ συγκροτεί ένα ασταθές οικονομικό σύστημα. Η αστάθεια αυτή αναφέρεται στις αντιθέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ χωρών με διαφορετικά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά, άνισους ρυθμούς κεφαλαιακής συσσώρευσης, και μεγάλο δημόσιο χρέος του οποίου η διαχείριση θα οδηγήσει τα εθνικά κράτη σε ανταγωνισμό για την κατανομή των ζημιών. Αναφέρεται, όμως, η αστάθεια της

νομισματικής ένωσης, και στο γεγονός ότι **οι χρηματοπιστωτικές αγορές κρίνουν διαρκώς την ταξική αξία του ευρώ**, με την έννοια ότι στο νόμισμα αυτό έχει ανατεθεί η ιστορική αποστολή να αποδομήσει τους θεσμούς της αγοράς εργασίας και να οδηγήσει σε ιστορική παρακμή τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των μισθωτών. Εάν το ευρώ δεν εκπληρώσει την ιστορική του αποστολή θα κριθεί ως αποτυχημένο από τις αγορές και θα τύχει της ανάλογης μεταχείρισης. Για αυτόν τον λόγο, το κατεξοχήν διεθνιστικό αίτημα που μπορεί σήμερα να διατυπωθεί από την Αριστερά είναι η ταξική απαξίωση του ευρώ.

Να ακυρώσουμε την ταξική αποστολή του ευρώ

Με αυτά τα δεδομένα, στόχος μας και διεθνιστικό μας καθήκον πρέπει να είναι να συμβάλουμε, μαζί με τις υποτελείς κοινωνικές τάξεις των άλλων χωρών της ευρωζώνης, στην αστάθεια των ευρώ μέσω της ανόδου των κοινωνικών κινημάτων και την ένταση της αμφισβήτησης, με απώτερο στόχο την διάλυση της ΟΝΕ. Αυτό δεν αναφέρεται στην έξοδο της Ελλάδας από την ευρωζώνη, που θα ήταν ένα αυτοκτονικό εγχείρημα ακόμη και αν είχε ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά επειδή όλοι θα προτιμούσαν και θα κρατούσαν το ευρώ έναντι του νέου νομίσματος. Η αποδέσμευσή μας από τα δεσμά του ευρώ προϋποθέτει την διάλυση μιας ούτως ή άλλως ασταθούς νομισματικής ένωσης της οποίας η κατασκευή θα συνεχίσει να οδηγεί σε ανισορροπίες και κρίσεις. Το εργαλείο μας δεν μπορεί παρά να είναι η πυροδότηση της αγανάκτησης και της οργής όσων θίγονται από την ταξική πολιτική της κυβερνήσεως, η άνοιξη διόδων στο συγκρουσιακό δυναμικό που ταχύτατα συσσωρεύεται ώστε να εκτονωθεί στο πεδίο της πολιτικής. Εάν μπορούσαμε να συμβάλουμε στην άνοδο των κοινωνικών αγώνων στην ευρωζώνη, πάνω από ένα ορισμένο κρίσιμο κατώφλι, θα είχαμε δείξει ότι το ευρώ δεν εκπληρώνει τον ταξικό του ρόλο, την ιστορική του αποστολή να συνθλίψει τις δυνάμεις της εργασίας. Τα υπόλοιπα, δηλαδή την νομισματική απαξίωση του ευρώ ως συνέπεια της αδυναμίας του να εκπληρώσει τον ιστορικό του ρόλο, θα τα είχαν αναλάβει οι χρηματοπιστωτικές αγορές σε συνεργασία με τις ενδοιμπεριαλιστικές αντιθέσεις.

ΗΛΙΑ ΙΩΑΚΕΙΜΟΓΛΟΥ